

Az eredeti angol kiadás:
The Secret Life of Bees

Quarto Publishing plc.
The Quarto Group
The Old Brewery, 6 Blundell Street
London N7 9BH
www.QuartoKnows.com

Copyright © 2020 Quarto Publishing plc.
Text © 2020 Moira Butterfield
Illustrations © 2020 Vivian Mineker

Fordította: Gulyás Lelle

Hungarian translation © Gulyás Lelle, 2022
Hungarian edition © Scolar Kiadó, 2022

Minden jog fenntartva. A könyv egyetlen részlete
sem használható fel és nem sokszorosítható a kiadó
előzetes írásbeli engedélye nélkül

Scolar Kiadó
1016 Budapest, Piroska utca 13.
+36-1-466-7648
www.scolar.hu
Felelős kiadó: Érsek Nándor
Felelős szerkesztő, tördelő: Horváth Virág
Korrektor: Török Mária

Nyomdai munkák: Kína

ISBN 978-963-509-402-8

TARTALOM

Kedves Olvasó!
5

Születésem története
6

Magamról
8

 A csecsemő és a méhek
Görög monda
10

Kedves kis kaptáram
12

Kukkants be!
14

 Mondd el a méheknek!
Európai és észak-amerikai mese
16

Titokzatos táncom
18

Repülés a mezőn
20

Útra fel, méhecskék!
22

A nyár zamata
24

 A fiú, aki égi mézet evett
Indiai mese
26

Döngicsélés a világ körül
28

Méztolvajok
30

Gyere utánam!
32

Rejtekhelyek
34

 Hogyan lett az elefántnak ormánya?
Thaiföldi mese
36

Városi méhek
38

Jön a méhész
40

 A holdbéli hölgy
Ausztrál mese
42

Téli bekuckózás
44

Légy a barátunk!
46

MONDD EL A MÉHEKNEK!

Európai és észak-amerikai mese

A bőséges méz és a jószerencse reményében

Évszázadokon át szokás volt Európában és Észak-Amerikában, hogy az emberek a családjukban történt eseményekről beszámoltak a méheknek. A méhészek úgy vélték, hogy a mesélés jót tesz a méheknek, így több mézet készítenek, a méhész családjának pedig szerencsét hoz. Hallottam erről egy történetet. Elmesélem neked.

Volt egyszer egy kislány, akit Hettie-nek hívtak. Egy városban élt Joe nevű nagypapájával, akinek volt egy méhkaptára a kert végében. A kislány egyik nap különös dologra lett figyelmes. A nagypapája finoman megkocogtatta a kaptárt, majd halkán suttozni kezdett.

– Kihez beszéltél, nagypapa? – kérdezte Hettie, amikor a nagypapája visszajött.

– Holnap van a születésnapod! Ezt elmondtam a méheknek, hogy szerencsét hozzanak neked – válaszolta a nagypapa.

A mesélésnek a következő szabályai vannak. A kaptárt csak felkészült felnőtt kíséretében közleltsd meg!

Kopogj óvatosan a kaptáron, és súgd meg a hírt!

Mondd el a méheknek, ha valaki meghalt!

Mondd el a méheknek, ha valakinek születésnapja van!

Sose veszekedj a méhek előtt, nehogy felbosszantsd őket!

Megtalálod a nagypapa kertjében bújkáló éhes nyuszit?

Arról is számolj be nekik, ha valaki a családban házasodik, és az esküvői tortából hagyj egy szeletet a kaptár előtt a méheknek!

Pár héttel később Emma néni esküvőjére készülődött a család. Hettie és nagypapája szépen felöltöztek, és már indultak volna, mikor a nagypapa a kaptárra mutatott, és így szólt: – Várj, Hettie! Még valamit el kell intéznem.

Amikor visszajött a kert végéből, szélesen mosolygott.

– Elmondtam a méheknek az esküvőt. Biztosan örülnek neki – mondta. – Hagyok majd nekik egy szeletet az esküvői tortából. Emlékeztess rá!

Az esküvőről Hettie és a nagypapája hoztak egy tányéron egy szelet tortát, és letették a kaptár melletti asztalkára, hogy nagypapa méhecskéinek is jusson a finom falatokból.

Az évek teltek-múltak, a méhek sűrögtek-forgotak. Hettie már felnőtt volt, mikor a nagypapája meghalt. Nagy bánatában semmihez sem volt kedve, de tudta, hogy a méhekről nem feledkezhet meg. Lesétált a kert végébe, és finoman kopogtatott a kaptáron. Utána elsuttogta a hírt a méheknek: „Most már én fogok rátok vigyázni.”

Joe nagypapa megtanította Hettie-t mindenre. Ettől a naptól kezdve Hettie vigyázott a méhekre, begyűjtötte a mézet, és, ami a legfontosabb, sosem felejtette el elmondani nekik a híreket. Mikor kislánya született, a baba nevét megsúgta a kaptárnak: „Kisfiam született, és a Joe nevet kapta. Biztos ő is szeretni fogja a mézet.”

Ez természetesen így is lett!

REPÜLÉS A MEZŐN

Láthatatlan minták és finom falatok

Tavasszal mi, dolgozók szorgalmasan szállunk virágról virágra a mezőn.

Minden utam alkalmával csak egyféle virágot látogatok meg. A virágpor egy része szőrös testemre tapad, így továbbviszem a következő virágra.

A virágnak csak akkor lesz magja, ha virágpor kerül rá egy hasonló virágról. Én végzem el ezt a feladatot, melyet beporzásnak hívnak.

A virágporból a kaptárba is viszek, mert kell a többiek táplálásához. Gyűjtök édes nektárt is a virágok belsejéből, ebből készítjük a mézet.

Több ezer miniatűr szemlencsémnek köszönhetően környezetem rengeteg apró, különálló részletét látom.

Látod azt a lepkét, amelyik éppen rászállt az egyik virágra? Ő is nektárt szüröcsöl.

A legkisebb virágokat is meglátom, akkor is, ha gyorsan repülök. A távolságokat is jól becsülöm meg.

Látom az ultraibolya fényt, a napfénynek azt a részét, amit az ember nem észlel. A virágokról visszaverődik az ultraibolya fény, ezért különösen fényesnek, ragyogónak látom őket.

Sok virágon ultraibolya csíkok vannak, melyek mutatják nekem a nektár- és virágporraktár felé vezető utat.

Legjobban a bíborvörös, a lila és a kék színt látom, ezért az ilyen színárnyalatú virágokat különösen kedvelem.

Nézd meg a lenti virágot! Én másképp látom, mint te, mert én az ultraibolya fényt is érzékelem. Egy kék gyűrűt látok, mely cél-tábla módjára mutatja nekem a nektár és a virágpor helyét.

Te ezt látod:

Én pedig ezt:

MÉZTOLVAJOK

El innen, bitangok!

A vadállatok között több ellenségem is van. Ők szeretnek mézet lopni, sőt, még a méheket is megeszik! A legveszélyesebb tolvajok a komótosan cammogó, szőrös éhenkórászok – a medvék.

Egy kaptár vagy fészek sincs biztonságban a vadon élő medvék közelében. A medvék messziről kiszagolják a mézet.

Bármit megtesznek azért, hogy megkaparint- sák az ínycsiklandó nedűt, még a magas fákra is felmásznak egy-egy vadméhfészekért.

A csípéseket is elviselik annak reményében, hogy eljutnak a lépesmézhez – kedvenc csemegéjükhöz.

Törökországban egy méhész elhatározta, hogy a környéken élő medvékkel tesztelteti a mézeit. Különbőféle mézekkel töltött edényeket helyezett ki, és felvételt készített az éjszaka érkező medvékről, hogy megtudja, melyik ízlik nekik a legjobban. A falánk szőrnökoknak a legdrágább méz kellett!

★ KÖRÖZÉSI LISTA ★

Mutatunk néhányat ősellenségeink közül, akikkel semmilyen körülmények között nem szeretnénk találkozni.

Méhészborz

A méhészborz Afrikában és Ázsiában él. Karmaival szakítja fel a fészkeket és a kaptárakat.

Kis kaptárbogár

Az olyan parányi ellenségek, mint a kis kaptárbogár vagy az atkák, képesek egy egész kaptár meg- betegítésére és el- pusztítására.

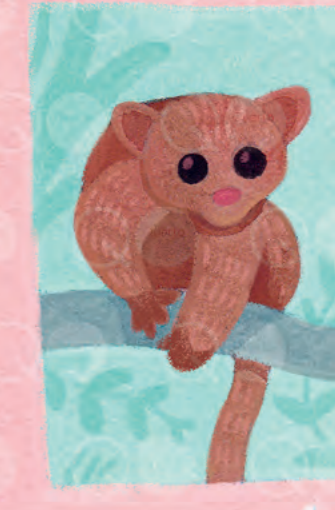
Gyurgyalag

Némelyik madár fel- falja a méheket. Ilyen a gyurgyalag, akit méhészmadárnak is szoktak nevezni.

Farksodró

A farksodrót méz- medvének is hívják. Valójában nem med- veféle, de kétséget kizáróan mézszákmá- nyolásból tartja fenn magát Dél-Amerika esőerdeiben.

VÁROSI MÉHEK

Titkos mézédés zugok

Szerinted a forgalmas nagyváros megfelelő lakhely a háziméhek számára? A válasz: igen! Ha sok fa és virág nő a városban, akkor szívesen beköltözünk egy kaptárba.

Meg tudod mutatni a hat kaptárt?

A képen van továbbá
– valaki, aki növényt locsol,
– valaki, aki ás a kertjében,
– egy kaptárt ellenőrző méhészt
Látod őket?

Éljenek a városi méhek!

A városi méhészek gyakran több helyen is tartanak kaptárt. Mindegyiket rendszeresen ellenőrzik, és begyűjtik belőlük a mézet.

A kaptárt akár a ház tetején is el lehet helyezni, csak szélvédett helyen legyen.

A városi méhek a virágpor és a nektár egy részét a parkokban és kertekben lévő fákról, virágokról gyűjtik be, a másik részét pedig az ablakokba, erkélyekre tett virágokról.

Sőt a város gazos, elhanyagolt területein előbújó vadvirágokat is megtalálják.

A méhek a konyhakertet is szívesen keresik fel. Beporozzák a növényeket, és így segítenek az embereknek, hogy friss zöldségük és gyümölcsük legyen.